

Interviews:

Marianne 't Hart

'Leuk dat de mensen mijn schilderijen mooi vinden'

Petra Eelman

'Kan ik u helpen?'

De Cliëntenraad

Nauw betrokken bij wel en wee

En....

Op de duofiets!

Nieuws van de werkplaatsen

Voorwoord

Met één been nog in de zomer en het andere in de eerste herfstbladeren heeft de redactie het tweede Maartenhuis Nieuwsblad voltooid. Voor de onervaren redactie is het wel even wennen om in juni een nieuwsblad in de steigers te zetten dat ergens midden in de herfst uitkomt en waarin een agenda strekt tot en met het volgende voorjaar. Zomers beeldmateriaal? Daar is na deze topzomer voldoende van voorradig. Mooie herfstplaatjes? Het is immers herfst en de zomer is geen nieuws meer. Is de kerstmarkt eigenlijk al gepland, want die moet in de agenda?

Best wel even schakelen maar we weten dat het gewaardeerd wordt. We hopen dat u weer geniet van ons werkstuk.

We wensen u veel leesplezier!

Colofon:

Het Maartenhuis Nieuwsblad is een uitgave van Stichting Camphillgemeenschap Maartenhuis in De Koog op Texel
Verschijning: 2x per jaar.

Redactieraad:

Esther Bakker
Louise Kortenhoeven
Dietmar Breidenbach
Franck van den Broeck

Interviews en eindredactie:

Frans Hopman - HopText

Vormgeving en fotografie interviews:

Gertha Wessels - Wessels Ontwerpt

Overige teksten en foto's:

Redactieraad, medewerkers Maartenhuis

Copyrights:

Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder schriftelijke toestemming van de directie van het Maartenhuis.

Stichting Camphillgemeenschap Maartenhuis

Ruijslaan 81, 1796 AZ De Koog - Texel
t 0222 - 317682

i www.maartenhuis.nl

Bruiloft op het Maartenhuis

De warme en zonnige vrijdag 6 september 2013 was een bijzondere dag voor het Maartenhuis. Twee medewerkers, Manon Hoogenboom en Torsten Klemp, gaven elkaar het jawoord. Mooier nog: de inzegening gebeurde in onze eigen boomgaard bij de vlindertuin. Een prachtige locatie voor dit plechtige moment. Het feest vond plaats op het versierde middenveld, waar koffie en koek, soep en brood werd geserveerd. Er waren diverse spelletjes te doen, zoals kubb, wolvilten, grote bellenblazen, cupcakes versieren, tafeltennis, sjoelen en volksdansen. Uiteraard werd ook op het echtpaar getoost (met de natuurlijke, alcoholvrije drank Amé), taart gegeten en klonk er live muziek, verzorgd door Dos Bobos, Christa en Karin. Een dag om nooit te vergeten!

Quilts van Verdanda

De Stichting Verdanda heeft het Maartenhuis verrast met 31 kleurrijke quilts. Door het hele land heen zijn diverse groepen actief om zulke mooie textielhandwerken voor het goede doel te maken.

Een werkgroep leek het erg leuk álle bewoners van het Maartenhuis een quilt te schenken. In juli hadden de bewoners een ontwerp uitgezocht via de website van Verdanda en op 22 september was het zover. Een afvaardiging kwam die dag een grote stapel zelfgemaakte, kleurrijke quilts brengen.

De bewoners waren er natuurlijk erg blij mee. Stichting Verdanda bedankt!

(www.verdanda.nl)

Foto Marijke Lakens

Omslagfoto Deelnemers in de Texelhoeve. Foto Gertha Wessels.

Een
heugelijke
dag!

Huis Maarten, ons oudste woonhuis, is aan vervanging toe.

Project vervangende nieuwbouw 'Maarten plus'

Door Franck van den Broeck, directeur

Spannende maanden zijn aangebroken voor de nieuwbouw. De financieringsaanvraag wordt namelijk gemaakt. Op het moment van schrijven moet Prinsjesdag nog komen en zelfs zonder eventuele nieuwe bezuinigingsmaatregelen zal het lastig genoeg zijn om de financiering rond te krijgen. Uiteraard hebben we een goed onderbouwd verhaal voor de bank, dat voor een belangrijk deel is gebaseerd op de gestaag groeiende wachtlijst. Cijfermatig klopt het helemaal en ook de beleidsmatige fundering is dik in orde. We hebben echter te maken met een klimaat waarin financiers zeer behoudend zijn als het gaat om het verstrekken van financiering.

De afgelopen maanden heeft een werkgroep van Maartenhuismedewerkers het programma van eisen opgesteld voor het project met de werktitel 'vervangende nieuwbouw Maarten plus'. Het programma van eisen betreft het ontwikkelen van nieuwbouw voor de huisvesting van twaalf cliëntbewoners en twee medewerkersgezinnen. Voor vijf huidige bewoners en één medewerkersgezin wordt het een nieuw huis. Daarnaast is sprake van een uitbreiding met zeven plaatsen voor cliënten op de wachtlijst en een tweede eengezinswoning voor medewerkers. In het document is beschreven wat de functionele wensen en eisen zijn met betrekking tot huisvesting.

De dagindeling, diensten, aan- en afwezigheid van al dan niet rolstoelgebonden bewoners en de cliëntwensen anno 2013 bepalen in belangrijke mate de inrichting van het huis. Andere uitgangspunten bij het programma van eisen zijn de keuze voor twee groepen van zes bewoners en courant bouwen.

Gezinsgevoel

Hoewel de meningen over een optimale groepsomvang verdeeld zijn, is een groep van zes bewoners in onze ogen een prettige omvang. Het biedt cliënten een woonplek die klein genoeg is om voldoende gezinsgevoel te hebben en bij dit aantal heeft men minder het idee 'op een afdeling' te wonen. Bij een beperkt aantal bewoners kan bovendien de begeleiding persoonlijker zijn en kunnen medewerkers een goed overzicht houden op de activiteiten van de groep. Daarnaast moet de begeleider alle bewoners kunnen verzorgen, ook als hij of zij incidenteel alleen werkt. Uit oogpunt van financiën wordt overigens vaak gekozen voor grotere groepen. Wij houden rekening met de efficiëntie door een zodanige inrichting dat we bij afwezigheid van bewoners, de beide groepen kunnen samenvoegen. Ook zullen de kookdienst en de slaapdienst voor het hele huis zijn. In dit verband zijn ook de drie geplande logeerkamers belangrijk, omdat we regelmatig kunnen beschikken over vrijwilligers die voor een langere periode intern willen verblijven en daarmee een waardevolle bijdrage leveren aan onze gemeenschap.

Door courant te bouwen zijn we beter in staat om in de toekomst het huis aan te passen als de omstandigheden daarom vragen. Courant bouwen houdt bijvoorbeeld in dat we een bewonerskamer of logeerkamer kunnen omvormen tot appartement of een medewerkerswoning kunnen splitsen in twee aparte wooneenheden.

Wat onze wensen en eisen betreft voor de 'vervangende nieuwbouw Maarten plus' zijn we klaar. We gaan nu op zoek naar een geldverstrekker. In het nieuwsblad van voorjaar 2014 wil ik u graag meedelen dat de financiering rond is, maar zover zijn we dus nog niet.

Het atelier

Doortje

Sandor

Patrick

Marianne 't Hart ontplooit talent in Atelierwerkplaats:

'Leuk dat de mensen mijn schilderijen mooi vinden'

Al van jongs af aan houdt Marianne 't Hart van tekenen en schilderen. De Atelierwerkplaats van het Maartenhuis is dan ook helemaal 'haar plekkie'. Een plekje waar zij haar talenten in alle rust kan ontwikkelen. 'Vroeger maakte ik kinderdingen, nu niet meer. Toen mijn broer een keer kwam kijken, viel zijn mond open van verbazing.'

Tekst: Frans Hopman

Marianne is 63 jaar en woont sinds 2000 op het Maartenhuis. Ze heeft al vele schilderijen gemaakt. Liefst werkt ze met felle, lichte kleuren. De ene keer herkenbaar, dan weer abstract. 'Soms vind ik het lekker om gewoon een klodder verf op het doek te zetten. Spelen met de kleuren en dan zien wat er uit komt.' Inspiratie vindt ze vaak in de natuur rond het Maartenhuis. Maar ook grote schilders, zoals Vincent van Gogh, spreken tot haar verbeelding.

Knus

Marianne is afkomstig uit Rijswijk. Op haar zestiende kreeg ze een betrekking in een kleinschalig verzorgingshuis, daarna in een seminarie. Huishoudelijk werk bij jongens die voor priester studeerden en in flats woonden. 'Wat waren die jongens ondeugend!' Na nog een baan bij een

verzorgingshuis werd de werkdruk haar te hoog. Ze belandde op Texel, waar haar broer al was gevestigd. Op 24 augustus woonde Marianne alweer 12½ jaar in huis Maarten. Ze voelt zich helemaal op haar plaats: 'Het is er lekker knus en gezellig.'

Muziek

Op het moment van het interview is ze bezig de puntjes op de i te zetten bij een schilderij over muziek. Verschillende instrumenten, notenbalken en kleuren vormen een harmonieus geheel. 'Ik had het even opzij gelegd en maak het nu wat duidelijker', verklaart ze. Trots laat ze nog meer voorbeelden zien. Stilleven's, zoals een prachtige kerstroos. Een ander schilderij is in de nabije omgeving gemaakt. Ook de titel heeft ze bedacht: 'Het mooie bos aan de Ruijslaan in de winter'. Gevraagd naar wat ze het liefste

doet, klinkt er een verrassend antwoord. 'Ik schilder graag in opdracht. Daar ga ik extra precies door werken.'

Rust

In de atelierwerkplaats heerst serene rust. 'Heel belangrijk. Rust is nodig om de creatieve bron in jezelf te vinden', zegt werkleider Erik van Houten. Maar, zo voegt hij er aan toe: 'Er is ook tijd voor lol en een geintje.' Vandaag zijn vijf deelnemers bezig: naast Marianne zijn dat Doortje, Nanda, Patrick en Sandor. Liselotte is er dit keer niet bij. Behalve schilderijen worden bijvoorbeeld fraaie sieraden van geëmailleerd koper vervaardigd. Daarbij wordt dankbaar gebruik gemaakt van een oventje, dat eens aan het Maartenhuis is geschonken. Zulke hulpmiddelen geven extra mogelijkheden.

Fijne kneepjes

Marianne heeft op Texel ook haar oude werk weer opgepakt. Sinds 2004 helpt ze bij de wekelijkse soosmiddag in verzorgingshuis Gollards in Den Burg. 'Koffie en thee schenken, kopjes opruimen en netjes wegzetten.' Ze kent de fijne kneepjes en krijgt veel waardering. Schilderen blijft echter haar nummer één. Elke woensdagochtend is ze van de partij in de werkplaats. Een ruimte, waar vroeger de koeienstal was en paardenboxen stonden. Via diverse ramen wordt het atelier met daglicht gevuld. Een inspirerende plek om mooie dingen te maken. Dat haar schilderijen worden verkocht of uitgeleend, vervult haar met trots. 'Heel leuk dat mensen mijn schilderijen zó mooi vinden dat ze die thuis aan de muur willen hebben.'

Kunstzinnig werken

Het kunstzinnig werken bij het Maartenhuis begon zo'n twintig jaar geleden als kunstzinnige therapie op individuele basis. Dat is inmiddels losgelaten en nu wordt in een aparte werkplaats met diverse groepen gewerkt. 'Eén van de pijlers van de antroposofie is dat je door middel van kunstzinnige vorming mensen tot hun recht kunt laten komen', vertelt werkleider Erik van Houten. 'Eigenheid beschouwen we als een groot goed. De creativiteit moet zonder schroom en met veel plezier kunnen gedijen.'

Kunstuitleen

Het werk dat in de Atelier-werkplaats van het Maartenhuis wordt gemaakt, is voor liefhebbers verkrijgbaar. Naast verkoop via de winkel van De Windroos is er een kunstuitleenservice. Ieder kan hier kunstwerken lenen tegen een bepaald bedrag per kwartaal. Na een aantal keren lenen kan het werk eigen bezit worden. Steeds meer bedrijven en particulieren zien het belang van kunst. Een mooi schilderij aan de muur zorgt voor een prettige sfeer en kan het representatieve karakter van een ruimte benadrukken of geeft er een zeker cachet aan. Lid worden is niet nodig. Zodra je je inschrijft om een werk te lenen ben je 'lid'. Informeer naar de mogelijkheden!

Bewoners, deelnemers en familie praten mee

Cliëntenraad nauw betrokken bij wel en wee Maartenhuis

Het Maartenhuis heeft een cliëntenraad, waarin bewoners, deelnemers en familie zijn vertegenwoordigd. Gevraagd en ongevraagd geven ze de directie advies. Een belangrijke rol, die zorgt voor betere informatievoorziening én resultaten.

Tekst: Frans Hopman

'Zeker in deze tijd van veranderingen en bezuinigingen is het belangrijk dat de familieachterban goed op de hoogte blijft. De mensen maken zich zorgen, het ráákt ze. Informatie is daarom nodig', vertelt Ad de Lange, betrokken ouder en lid van de cliëntenraad. Zijn collega Pieter van de Velde vult aan: 'De meeste familieleden zijn vooral geïnteresseerd in het welzijn van hun 'eigen' bewoner. Logisch, maar als raad proberen wij naar het geheel te kijken.' Zeker op de familiedag (in mei) en via nieuwsbrieven wordt de nodige informatie gegeven. Het contact met de directie is goed: 'Er is een open communicatie.'

Even voorstellen

De kennismaking met de cliëntenraad (CR) speelt zich af in Artaban, de ontmoetingsruimte van het Maartenhuis. Behalve Ad en Pieter (beiden namens de familie-raad - FR) zijn aanwezig Dervis Karapinar en Nadia Polstra (bewonersraad - BR), Peter Breuer en Sander Zijm (deelnemersraad - DR) en Kees Goedegebure (coach

DR). Verschillende leden en BR-coach Jeannette Schagen zijn er ditmaal niet bij. Pieter was mede-oprichter van de CR. 'Er was al een overlegstructuur tussen bewoners, medewerkers en familie, maar op een gegeven moment stelde het ministerie de medezeggenschap van cliënten verplicht. Dat was de aanleiding.' Hij is geruime tijd bij het Maartenhuis betrokken, want zijn dochter Liselotte woont er al vijftien jaar. Na de oprichting zat hij een tijdlang in de CR en nu voor de tweede maal. Ad is er ook via zijn dochter (Ineke) ingerold en nu negen jaar bij de FR en CR betrokken. Zowel voor de andere familieleden als directeur Franck van den Broeck is hij een aanspreekpunt.

Groot en klein

Dervis, voorzitter van de BR, woont drie jaar op het Maartenhuis en wil zich graag inzetten voor de bewoners. Een belangrijk punt waarmee hij te maken heeft, is de nieuwbouw. De vervanging van huis Maarten is een onderwerp waarbij

de BR en CR nadrukkelijk worden betrokken. Dervis heeft er een goed gevoel over, al betekent het extra drukte.

De leden van de CR bespreken niet alleen grote onderwerpen, ook kleinere zaken komen aan bod. Zo hebben ze zich met succes ingespannen voor verlichting bij de bushalte voor het Maartenhuis. De halte was een stukje verschoven en werd niet meer verlicht. Daardoor stapten de mensen in het donker in en uit. 'Dat is aangekaart bij de directie. In overleg met de beheerder is toen gezocht naar de beste oplossing en is die uitgevoerd.' Soms vraagt de directie zelf om advies, zoals bij de bouw van De Windroos. Daarvoor is toen advies bij de FR en DR gevraagd.

Ad de Lange: 'Het Maartenhuis is relatief klein, dat moet je koesteren.'

v.l.n.r. Peter Breuer, Nadia Polstra, Kees Goedegebure, Ad de Lange, Pieter van de Velde, Dervis Karapinar, Sander Zijm

Tevreden

Bij de bewoners, deelnemers en de families heerst tevredenheid over het Maartenhuis. Nadia, Peter, Dervis en Sander hebben het erg naar hun zin, vertellen ze. Ad vult aan: 'Mijn dochter wil hier oud en grijs worden.' Pieter krijgt hetzelfde te horen. En, zo weet hij: 'Dat geldt eigenlijk voor alle bewoners.' Er worden diverse pluspunten genoemd: 'Het Maartenhuis is relatief klein, dat moet je koesteren. De ligging is uniek en het heeft een antroposofische grondslag.' Dat laatste is belangrijk. 'De

antroposofie laat mensen in hun waarde. Ze wonen en werken samen, ze leren met elkaar delen. Daarnaast heb je het ritme van de jaarfeesten en het omgaan met de natuur. Dat is een groot goed.' Voor Ad en veel andere ouders was dat de reden om voor het Maartenhuis te kiezen. Niet vanzelfsprekend, want hij komt uit Middelburg. 'Vaak krijg ik de reactie: helemaal naar Texel? Maar dat is geen punt, de afstand is ondergeschikt.'

Naar buiten gericht

Ook Pieter (Amersfoort), Peter

(Rotterdam), Dervis (Utrecht) en Nadia (Delft, Amsterdam en Zeist) komen niet bepaald uit de buurt. Sander komt zelfs uit Polen, maar hij is opgegroeid op Texel. Bij het Maartenhuis hebben ze hun plek gevonden én maken ze deel uit van de samenleving. Ad: 'Als ik met Ineke over straat ga, wordt ze regelmatig gegroet. Steeds hoor je: 'Hoi!' Dat is toch prachtig.' De lijn die de directie bij het Maartenhuis heeft ingezet om steeds meer naar buiten te treden, wordt door de CR dan ook van harte ondersteund.

Samenstelling CR

De cliëntenraad (CR) bestaat uit drie deelraden. Dat zijn de bewonersraad (BR), de deelnemersraad (DR) en de familieraad (FR). Als iedereen aanwezig is, zitten de leden met hun achttien om tafel: vijf van de DR (plus een coach), zeven van de BR (plus een coach) en vier van de FR. 'Als CR vergaderen we tweemaal per jaar, bij De Windroos en dat is altijd uitstekend verzorgd.' De BR vergadert elke eerste donderdag van de maand in Artaban of huis Arthur. De DR elke eerste vrijdag in de Buitenhoeve (de oude boerderij), de FR vaak op het vasteland maar af en toe ook met de directeur op het Maartenhuis. Op de vraag of de CR wel voldoende bekend is bij iedereen, volgt een duidelijk antwoord: 'Dat kan altijd beter en daar is dit stuk ook voor bedoeld!'

Petra Eelman helemaal op haar plek in de horeca

Wat een mooie werkplek! We kijken onze ogen uit als we Gasterij 'Texelhoeve' in Den Burg binnenstappen. Petra Eelman lacht, ze heeft het hier helemaal naar haar zin. 'Texelhoeve' is een nieuw horecabedrijf, waar ze van alles doet. Haar favoriete bezigheid? 'Appeltaart maken!'

Tekst: Frans Hopman

Vandaag, woensdagochtend, is het druk aan de koffietafel. Petra werkt niet alleen. Ook haar collega's Hanneke, Ineke, Likhit en Robbin zijn present, net als stagiaire Rianne en werkleidster Lucie Burgman. Aan het begin van de dag drinken ze gezellig samen koffie of thee en worden de taken verdeeld. Allemaal vliegen ze een kant op. Tafels, trap en bar schoonmaken, de koelkast aanvullen. Voorbereidingen treffen in de keuken en het terras klaarzetten. 'De nummers moeten op de tafels, peper en zout en de menukaarten

ook', weet Petra precies.

Sollicitatie

Vanaf het eerste moment is ze al van de partij. In de zomer van 2011 ging de 'Texelhoeve' van start. De datum van haar eerste werkdag weet ze nog precies: 18 augustus. Petra werkte toen in de moestuin van het Maartenhuis, maar een overstap zag ze helemaal zitten. De horeca, het netjes helpen van mensen sprak haar aan. Bovendien was dat mooie restaurant lekker dichtbij het 'Bliehuus', waar ze woont.

Vanaf het huis is het maar vijftig meter lopen naar haar werk. Na een sollicitatiegesprek werd ze tot haar grote vreugde aangenomen.

Initiatief

De eerste tijd was het voor iedereen een beetje zoeken, vertelt Lucie. 'Maar daarna hebben we onze weg gevonden.' Petra was in het begin nogal verlegen. Aan haar werk als serveerster moest ze flink wennen. Niet zo gek, want het is best wel eng om naar een tafel met vreemde mensen te gaan en een bestelling op

te nemen. In het begin ging Lucie mee, maar dat is niet meer nodig. 'Petra neemt nu zelf het initiatief: kan ik u helpen? Ook maakt ze praatjes met de mensen aan tafel.'

Bestellingen

Bij grote groepen of om een lunch op te nemen zijn bestelbriefjes een handig hulpmiddel. Petra kan daarbij hulp vragen van de gasten. Maar over het algemeen doet ze het gewoon zelf, met pen en papier. Iets dat haar super goed af gaat. Soms doet ze een bestelling van begin tot eind: eerst opnemen, dan klaar maken en daarna uitserveren. Het klaar maken is nog best lastig: voor de verschillende soorten koffie zijn verschillende kopjes nodig. En bij elk drankje hoort weer een ander glas.

Met een vol dienblad loopt ze dan het restaurant in, of verder weg, naar het terras.

Dolle boel

Achter de schermen is het met haar collega's vaak een dolle boel. Lucie lacht: 'Ze houden van een beetje plagen, vooral met z'n allen tegen mij.' In de keuken is Petra graag, vooral om appeltaart te maken. Eerst appels schillen en in kleine stukjes snijden. Haar specialiteit. Suiker, kaneel en citroen niet vergeten. En tenslotte de heerlijke geur van vers gebakken appeltaart. Mmm. Tijdens de lunch komt ze in de keuken om tosti's te bereiden en na afloop is ze terug voor de afwas. Wat ze trouwens ook leuk vindt: koekjes bakken en lege flesjes

sorteren. Allemaal flesjes met verschillende kleuren, die in kratten moeten. Dat is soms net een puzzel.

Knuffel

In de 'Texelhoeve' werkt Petra drie dagen per week. Door alle positieve ervaringen gaat ze makkelijker met alles om. 'In de horeca hebben we andere pauzes', zegt Lucie. 'In het begin vond Petra dat moeilijk. Nu is ze een stuk flexibeler geworden. We streven er trouwens wel naar om half één aan te houden.' Petra is blij met haar werkplek en laat dat ook blijken. Een omhelzing bij het begin, een dansje bij afscheid. 'Een knuffel op de werkplek, dat kan hier gewoon!'

'Kan ik u helpen?'

GASTERIJ
Texelhoeve
Bijzonder gezellig

'Texelhoeve' in Den Burg is een samenwerking van het Maartenhuis en hotel De Pelikaan. Mensen met een beperking werken hier samen met het horecapersoneel. Zij doen hun uiterste best om de gasten netjes te bedienen en gastvrij te ontvangen.

Het bedrijf beschikt over een sfeervolle eetzaal en een groot zonnig terras, gelegen aan de Kogerstraat nabij het dorpscentrum.

De DUO-fiets

Rondje met de duofiets

U heeft het misschien al gehoord: we hebben een duofiets. Misschien heeft u 'm ook gezien, of -nog beter- al gebruikt.

Op de duofiets kunnen twee personen plaatsnemen, bijvoorbeeld een bewoner met een begeleider/familiedid of vrijwilliger. Onderweg zitten ze gezellig naast elkaar. Zo te kunnen fietsen, is een uitkomst voor velen. Je kunt lekker een gesprekje hebben en de bewoner aanmoedigen om goed mee te trappen. De duofiets geeft een nieuwe kans om toch weer de weg op te gaan en te genieten van het eiland. Dankzij de trapondersteuning hoeft een stukje rijden geen probleem te zijn. Wel hebben we ondervonden dat deze fiets flink breed is en in de zomer de fietspaden heel druk zijn. Dan is het behoorlijk opletten en moeten we soms even uitwijken naar de gewone weg!

Op de bewonersdag, 25 mei 2013, vond de presentatie plaats. Bewoonster Marianne 't Hart had de eer om 'm te presenteren. Ze mocht er meteen een stukje mee rijden. Tegen de krant vertelde ze zich veiliger te voelen als veel anderen ook aan het fietsen zijn. De duofiets is een geschenk van de stichting Vrienden van het Maartenhuis. De aanschaf was mede mogelijk dankzij bijdragen van het GEES fonds, een collecte van de ANGO en de opbrengst van een sponsorfietsstocht van de Rabobank. In totaal was er € 9.000,- mee gemoeid. Fietsbedrijf Van der Linde uit De Cocksdorp zorgde ervoor dat een op maat gemaakt exemplaar werd afgeleverd.

Diverse bewoners hebben er de voorbije mooie zomer al een rondje mee gereden.

We zijn blij met deze aanwinst en nog eens veel dank voor dit geschenk van de Vrienden Stichting.

Het zou jammer zijn als de fiets nu 'op stal' bleef staan, dus... er op uit!

Liselotte van huis Avalon

Met een deelnemer van het OC.

Nancy, Belgische zomergast

Verslag: Samen oogsten, samen vieren

Voor het Maartenhuis is het Michaëlsfeest altijd een speciaal moment in het jaar. Eén van onze woonhuizen heet naar deze aartsengel. Daarnaast leven we in het tijdperk van Michaël. En tenslotte is dit de eerste van een reeks jaarfeesten na de 'grote' zomervakantie. Allemaal goede redenen om met z'n allen – de hele woon- en werkgemeenschap – het Michaëlsfeest te vieren.

Vrijdag 27 september 2013 was het zo ver. Eerst was het tijd om geza-

menlijk de rijpe gewassen in de moestuin te oogsten. Van de oogst werd soep gemaakt, buiten op een open vuur op het grasveldje bij Artaban. Ook waren er kruiden geoogst voor de kruidenboter en bloemen geplukt om de tafels te versieren. s Ochtends was er in Aventurijn al appelcrumble gemaakt, die als smakelijk toetje de magen vulde. Het was een warme, zonnige en gezellige dag, waar iedereen met veel plezier op terug kan kijken.

Sint Michaël

29 September is het feest van aartsengel Michaël, die de draak versloeg en uit de hemel verdreef. Zijn zwaard staat symbool voor durf en moed. Rond het Michaëlsfeest zijn de dagen en nachten ongeveer even lang en is het de tijd van de oogsten. In het Michaëltijdperk [nu] ontwikkelt zich het zelfbewustzijn van de mens. De ontwikkeling van het ik.

Nieuws van de werkplaatsen

Aflevering: de moestuin

Een paradijs in een paradijs. Zo kun je de moestuin van het Maartenhuis wel beschouwen. Dit idyllische plekje is één van de werkplaatsen. Het hele jaar door zijn hier deelnemers actief. Lekker buiten doen zij hun werk.

'De seizoenen zijn de kracht van de moestuin. Die zorgen voor structuur', vertelt werkleider Jos van Schie. In het begin van het jaar wordt de tuin klaargemaakt. Snoeien, bewerken, spitten. 'In de winter moet je warm blijven', lacht Jos. Het voorjaar is natuurlijk de tijd om te zaaien. Al gauw moet er dan ook onkruid worden gewied. In de zomer kan er worden geoogst en in september begint het opruimen alweer. 'Er is het hele jaar door werk. In oktober maak ik me wel eens zorgen: hoe kom ik de winter door? Maar het is elke keer nog gelukt!'

Groenten en fruit

Wat is er zoal te vinden in de tuin? 'Veel slasoorten, bonen, uien, wortelen, courgettes, pompoenen', begint Jos zijn opsomming. Hij vervolgt: 'Daarnaast hebben we kassen met tomaten en komkommers. En niet te vergeten de boomgaard met appels, peren en andere

soorten fruit.' Wat betreft de groenten hanteert Jos een vast teeltplan. Zo weet hij wanneer er wat moet worden gezaaid en wanneer er kan worden geoogst.

Aardappeltje

Toch, geeft Jos aan, is er ruimte voor avontuur. 'Ik vind het spannend om af en toe iets nieuws te proberen. Soms sla je een flater, soms ontdek je wat leuks.' Een mooi voorbeeld van een geslaagd experiment is de bijzondere aardappel Ratte d'Ardeche. Een Franse soort die dateert uit 1884. 'Een beetje vergeten groente. De mensen komen er speciaal voor. Het is een stevig aardappeltje, dat je prima door salades kunt mengen en goed te bakken is.'

Talenten ontwikkelen

De mensen die in de tuin het werk doen, staan centraal. 'Ik kijk wat iemand kan en probeer daar passend werk bij te zoeken. Bij het plukken van sperziebonen komt nog heel wat kijken: hoe pak je een plant vast, hoe haal je de bonen er af, welke wel en welke niet, enzovoort.' Voor zwaarder werk, zoals het ompspitten van de grond, geldt hetzelfde. Het gaat erom dat iemand de juiste techniek onder de knie krijgt.

Jos van Schie

'Constant ben je bezig: wat zijn iemands talenten en hoe kun je die ontwikkelen?' Het aantal deelnemers varieert. Soms zijn er wel veertien (met twee werkleiders) tegelijk bezig, soms maar vijf. Hun leeftijden lopen uiteen van pakweg 20 tot 55 jaar. 'Van de jonkies tot de ouwe hap', grijnst Jos, die trouwens zelf al twaalf jaar de tuin runt.

Niet alles tegelijk

Een punt van aandacht is dat de druk niet te hoog wordt, doordat veel tegelijk moet worden geoogst. 'Het is de kunst om producten te vinden waarbij het niet zo nauw komt, die je nog even in de grond kunt laten zitten.' Gelukkig kan Jos altijd terugvallen op een schare vrijwilligers en stagiaires. En mocht het toch eens te druk zijn, dan vult hij zelf de gaten.

Groenten naar De Windroos

De aardappels, bonen, courgettes, appels en andere verse producten zijn te koop in de groentekar bij De Windroos. Alle gewassen zijn op biologische wijze geteeld, zonder gebruik van bestrijdingsmiddelen. 'Uit de tuin, op uw bord' is ook het motto van de eetwinkel in De Windroos.

Kruidenvoorraad

De winter wordt benut om kruiden te drogen, af te wegen en te verpakken. Eetkruiden, thee en soepgroenten behoren tot het assortiment.

OPROEP: VRIJWILLIGERS | Vrijwilligers om te helpen in de tuin zijn altijd welkom. Vooral het voorjaar en de zomer is een drukke tijd. Informatie bij Patricia Keijser, e-mail patricia@maartenhuis.nl of tel. [0222] 317682.

Maartenhuis Agenda

2013

Zaterdag 2 november

Allerzielen

Maandag 11 november

Sint Maarten

Zondag 1 december

1e Adventszondag. Om 14.00 uur in Artaban: Griekse muziekgroep Compania Siga

Woensdag 4 en 11 december

Madonnaserie in Artaban

Woensdag 18 december

Kerstmarkt

Donderdag 12 december

Ouwe Sunderklaas

Vrijdag 20 december

Kerstspel (datum onder voorbehoud)

25/26 december

Kerstdagen

31 december/1 januari

Oud en nieuw

2014

Maandag 6 januari

Driekoningen

Donderdag 9 januari

Nieuwjaarsreceptie.

Zondag 2 februari

Maria Lichtmis

Vrijdag 28 februari

Carnaval in Artaban

Woensdag 5 maart

Aswoensdag

Zondag 13 april

Palmpasen

Donderdag 17 april

Witte donderdag, stille maaltijd

Vrijdag 18 april

Goede vrijdag. 's Avonds vertelling Graflegging in Artaban

Zondag 20 april

1e Paasdag

Vrijdag 16 mei

15.00 uur eurtmie-voorstelling in Artaban

Donderdag 29 mei

Hemelvaartsdag, dauwtrappen

Ook verwacht: De Waddenvogels, het Texels Vrouwenkoor, The Messengers en een fluitconcert. Van deze optredens is nog geen datum bekend.

Vrijwilligerswerk, zinnig en leuk!

Helpende handen maken licht werk. Bij het Maartenhuis verwelkomen we graag mensen die zich als vrijwilliger willen inzetten. Voor dit nieuwsblad legden we een paar vragen voor aan nieuwkomer Inga (Oostenrijk) en 'bekend gezicht' Tilly (Texel).

Even voorstellen:

Inga Maulbetsch, woonplaats Wenen (Oostenrijk). Intern vrijwilligster vanaf 16 augustus 2013 (tot juli 2014).

Tilly Vinke-Zuidema, woonplaats De Koog. Vrijwilligster bij het zwemmen (vanaf +/-2005).

Hoe ben je bij het Maartenhuis als vrijwilligster gekomen?

Inga: Dertig jaar terug werkte mijn moeder bij het Maartenhuis en ik wou vrijwilligerswerk doen als voorbereiding van mijn antroposofische opleiding Helerziehungs-pflege in Duitsland. Liefst in het buitenland. Eerst dacht ik aan Engeland, maar vanwege de achtergrond van mijn moeder trok het Maartenhuis toch meer.

Tilly: Er stond een advertentie in de krant, mijn dochter was net het huis uit en het leek me leuk om vrijwilligerswerk te gaan doen. Zwemmen vind ik fijn dus dat trok mij aan.

Wat vind je leuk aan het vrijwilligerswerk?

Inga: Antroposofie heeft mijn interesse: het werken met elkaar, dicht bij elkaar zijn en van elkaar leren. Bij het Maartenhuis werk ik graag buiten in de moestuin, boerderij en in de siertuin. Twee avonden per week en een aantal uur in het weekend werk ik in huis Brendaan (samen 40 uur per week). De medewerkers zijn erg aardig en ik word ook opgenomen door de intern wonende medewerkers.

Tilly: Ik word er blij van, het geeft me een goed gevoel. Zwemmen is leuk en helemaal als je mensen met een handicap kunt helpen en ziet dat zij er plezier in hebben. Wat ook erg leuk is dat zwemmers en ik elkaar in de loop der jaren hebben leren kennen en mij ook herkennen (op straat) en zo enthousiast kunnen reageren. Ook met bepaalde bewoners die moeilijk contact maken merk ik dat ze met mij contact gaan maken, dat is echt super!

Ook vrijwilliger worden?

De bewoners van het Maartenhuis zouden in hun vrije tijd, in de avond of in het weekend leuke uitstapjes willen maken of een gezellig bezoekje ontvangen.

Vrijwilligers zijn daarin onontbeerlijk om die extra (individuele) zorg en aandacht te kunnen geven. In de huizen: individuele activiteiten zoals spelletjes, uitstapjes maken en computervaardigheden. In de werkplaatsen, o.a. textiel, hout en De Windroos: ondersteuning bij het verkoopbaar maken van gemaakte producten.

Info: vrijwilligerscoördinator
Patricia Keijser.
Tel. (0222) 317682, e-mail:
patricia@maartenhuis.nl.